તૌબા

ઈફાદાત: હઝરત મુફતી અહમદ ખાનપુરી દા.બ.

લીપ્યાન્કર: મવલાના અબ્દુર્રહીમ અબ્દુર્રઉફ નાડા (સુરતી)
કોમ્પોઝીંગ: સલીમ ઈસ્માઈલ રાવત
નાશિર: મકતબા અશરફ, સુરત.

પેશે લફઝ

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ

હઝરત અકદસ મુફતી અહમદ સાહબ ખાનપુરી દા.બ. કા રીયાઝુસ્સાલીહીન કા મકબૂલ દરસે હદીષ સાલોં સે મસ્જિદે અન્વાર મેં ચલ રહા હે ઔર બહુત સારે હઝરાત કો ઈસ્સે ફાઈદા પહુંચ રહા હૈ ખુસૂસી તૌર પર હમ જૈસે તલબા કો અલ્લાહ હઝરતે અકદસ કે ફૈઝ સે હમ સબકો મુસ્તફીઝ ફરમાયે. ઈન્હી દરસોં મે સે ઈસ દરસ કી ઈફાદિય્યત કો દેખતે હૂવે અલ્લાહ ને દિલ મે યે બાત ડાલી કે ઈસકો શાયે કિયા જાયે મખ્દૂમી વ મુરશીદી સે જબ ઈસ બાત કા ઈઝહાર કિયા તો અલ્હમ્દુલિલ્લાહ હઝરત વાલા નેં મસર્રત કા ઈઝહાર કરતે હૂવે દુવાઓં કે સાથ ઈજાઝત મહરમત ફરમાઈ ફલિલ્લાહિલ હમ્દુ વલહુશ્શુકરૂ. આપ તમામ હઝરાત સે દુઆ કી દરખ્વાસ્ત હે કે અલ્લાહ ઈસ કો કબૂલ ફરમાકર આખિરત મેં મગ્ફિરત કા ઝરીયા બનાયે ઔર હઝરત અકદસ કી ઝિયાદા સે ઝિયાદા કદર દાની નસીબ ફરમાયે ઔર હઝરત અકદસ કે સાયે આતિફત કો ખૂબ સિહત ઔર આફિયત કે સાથ બાકી રખ્ખે આમીન.

નોંધ: ગુજરાતી જાન્નેવાલે હઝરાત કી સહૂલત કે લિયે બાઝ જગાહ ઉર્દુ કે મુશકીલ અલ્ફાઝોં કો બદલ કર ગુજરાતી કે આસાન અલ્ફાઝ લિખે હે. ઈસ લિયે તમામ કારિઈન ઈસકો ઉર્દુ અદબ કા રિસાલા ન સમઝે બલ્કે દીન કી બાત કો સમજને ઔર સમજાને કા રિસાલા સમઝેં.

ફકત તાલિબે દુઆ

અબ્દુર્રહીમ સુરતી નાડા.

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ نَحۡمَدُہٗ وَ نَسۡتَعِیۡنُہٗ وَ نَسۡتَغۡفِرُہٗ وَ نَعُوۡذُ بِاللّٰہِ مِنۡ شُرُوۡرِ اَنۡفُسِنَا وَ مِنۡ سَیِّئَاتِ اَعۡمَالِنَا، مَنۡ یَّھۡدِہِ اللّٰہُ فَلَا مُضِلَّ لَہٗ، وَ مَنۡ یُّضۡلِلۡہُ فَلَا ھَادِیَ لَہٗ، وَ اَشۡھَدُ اَنۡ لَّآ اِلٰہَ اِلَّا اللّٰہُ وَحۡدَہٗ لَا شَرِیۡکَ لَہٗ، وَ اَشۡھَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبۡدُہٗ وَ رَسُوۡلُہٗ، صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَ عَلٰۤی اٰلِہٖ وَ اَصۡحَابِہٖ وَ بَارِکۡ وَ سَلَّمَ تَسۡلِیۡمًا کَثِیۡرًا کَثِیۡرًا۔ امابعد.

તૌબા હી અસલ હે દેખીયે આદમી જબ રાહે સુલૂક મે કદમ રખતા હે ઔર અલ્લાહ તઆલા કા કુરબ હાસિલ કરને કે લિયે અહલુલ્લાહ કે સાથ અપના તઅલ્લૂક કાઈમ કરતા હે તો સબ સે પેહલે વોહ તૌબા હી કરાતેં હે ‘‘અવ્વલ અકદામુલ મુરીદીન’’ એહલે ઈરાદત કા અવ્વલીન કદમ તૌબા હે બુઝુર્ગો કે પાસ જબ આપ બૈત હોને કે લિયે જાતે હૈં તાકે ઉનકી નિગરાની મે માતહતી મે ઔર સરપરસ્તી મે અલ્લાહ તઆલા તક રસાઈ હાસિલ કરે ચુંકે વોહ ઈસ્લાહ કો તૈઅ કિએ હુવે હૈં ઉસ રાહ કે નશેબો ફરાઝ સે વાકિફ હે એક આદમી જો રાહ ચલ ચુકા હો ઉસ્કે સાથ ન યે લૌગ ચલને કી કોશિશ કરતે હૈં તાકે હમારે લિયે આસાની રહે લિહાજા ઉન્કી નિગરા ઔર સરપરસ્તી મે જબ સિલસિલા શુરૂઅ કિયા જાતા હે તો સુલૂક કી સબ સે પેહલી મંઝીલ તૌબા હે જબ બૈત કરતે હૈં તો ક્યા ક્યા કરાતે હૈં? તૌબા હી કરાતે હૈં કે અબ તક જો ગુનાહ હુવે હૈં ઉસસે તૌબા કરો ઔર આઈન્દહ કે લિયે પક્કા અહદ કરો કે અબ મે ઉન ગુનાહોં કા ઈર્તિકાબ નહી કરુંગા યહીં તકમિલે તૌબા હે યે અવ્વલીન મંઝીલ હે તો અસલ તૌબા હે હમ લૌગ અભી તૌબા હી કો મુકમ્મલ કિએ હુવે નહી હોતે હૈં ઔર માલૂમ નહી કૌનસે બડે બડે મકામાત કો હાસિલ કરને કી હિર્સ રખતે હે ઈખિયાલસ્તો મહાલસ્તો જુનુ વાલા મામલા હે.

ગુનાહોં કે સિલસિલા મે ઈમામ નવ્વી રહ. ને ઈરશાદ ફરમાયા

હર ગુનાહ સે તૌબા કરના વાજિબ હે તૌબા કિસે કેહતે હે તૌબા યે અરબી ઝુબાન કા લફઝ હે ઉસ્કા માની હે રૂજૂ કરના ઔર લૌટના તૌબા કા મતલબ હે કે યે બંદા અબ તક અલ્લાહ કી ના ફરમાની મે મુબતલા થા ઉસ નાફરમાની કો છોડ કર વો ફરમાંબરદારી કી તરફ લૌટ રહા હે ઈસ લિયે તૌબા કો તૌબા કેહતે હે ઔર જો અરબી જાનને વાલે હે ઉન્કો માલૂમ હે કે તૌબા કે સાથ લફઝ ''ઈલા'' આતા હે તાબ ઈલય તો ઈસ્કા મતલબ યે હોતા હે કે બંદા અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ હુવા ઉસ્ને તૌબા કી ઔર તૌબા કા લફઝ અલ્લાહ કે લિયે ભી બોલા જાતા હે મગર ઉસ્કા ઈસ્તેમાલ લફઝે ''અલા'' કે સાથ હોતા હે તાબલ્લાહુ અલયહી ઉસ્કા મતલબ યે હોતા હે કે અલ્લાહ ઉસ પર મહેરબાન હુવા ઈસ લિયે કે બંદા જબ તૌબા કરતા હે ઔર અપને ગુનાહોં પર પછતાતા હે તો અલ્લાહ ને ભી ઉસ્કે ગુનાહોં કી વજહ સે અબ તક ઉસ્કો અપની રહમત સે મહરૂમ કર દિયા થા અબ દોબારાહ રહમત કા સિલસિલા શુરૂ કર દેતા હે અલ્લાહ ભી રહમત લૈકર ઉસ્કી તરફ લૌટતા હે ઈસી લિયે વહાં ભી લફઝે તૌબા કા ઈસ્તેમાલ કિયા ગયા કે અલ્લાહ મહેરબાન હુવા યા અલ્લાહ ને ઉસ્કો તૌબા કી તૌફિક દી ઔર ઉસ્કી તૌબા કો કબૂલ ફરમાયા સુરે તૌબા અ.નં.૧૧૮ તો લફઝે તૌબા અલ્લાહ કે લિયે ઈસ્તેમાલ કિયા ગયા યાની અલ્લાહ તૌબા કબૂલ કરને વાલા ઔર મહેરબાન હે તો બહરહાલ તૌબા કા મતલબ હે રૂજૂ કરના લિહાજા હર ગુનાહ સે તૌબા વાજિબ હે.

ગુનાહ કી દો કિસમેં અબ અલ્લામહ નવ્વી રહ. ફરમાતે હે જિસ ગુનાહ સે તૌબા કી જા રહી હે વો દો કિસમે કે હે એક તો અલ્લાહ કે હુકૂક કી અદાઈગી મે હમને કૌતાહી કરકે અલ્લાહ કી ના ફરમાની કી હે લૈકીન ઉસ્મે કિસી બંદે કા હક નહી મારા

મસલન કિસીને શરાબ પી તો શરાબ પીના એક કબીરા ઔર બડા ગુનાહ હે લૈકીન ઉસકે શરાબ પીને કી વજહ સે કિસી કા કોઈ નુકસાન નહી હુવા હાં ઉસ્ને અલ્લાહ કા એક હુકમ તૌડા ઔર બડા ગુનાહ કિયા અબ અગર ઉસ ગુનાહ સે તૌબા કરતા હે જિસ કા તાલ્લૂક અલ્લાહ કે હક સે હે તો ઉસકો તીન ચીઝોં કા એહતેમામ કરના પડેગા તબ ઉસકી તૌબા તૌબા કેહલાયેગી ઔર તીનોં મે સે એક બાત ભી અગર નહી હુવી તો વો તૌબા નહી.

હમારી તૌબા ભી તૌબા કી મોહતાઝ એક બુઝુર્ગ કા મકોલા હે હમારા ઈસ્તગ્ફાર ભી બહુત ઝિયાદા ઈસ્તેગ્ફાર કા મોહતાઝ હે યાની હમારે ઈસ્તેગ્ફાર મે ભી ઈસ્તેગ્ફાર કી હકીકત પાઈ નહી જાતી ઈસકે લિયે ભી ઈસ્તેગ્ફાર કી ઝરૂરત હે ઐસે હી હમારી તૌબા ભી તૌબા કી મોહતાઝ હે તો ગુનાહ મે બાકી રેહતે હુવે તૌબા તૌબા નહી કેહલાતી લિહાજા તૌબા મે તીન ચીઝેં જરૂરી હે અગર વો હુકુકુલ્લાહ કે કબીલ સે હે એક તો યે કે ગુનાહ સે બાહર આયે યાની અગર શરાબ સે વો તૌબા કર રહા હે તો પેહલે શરાબ પીના છોડ દે.

અગર ગુનાહ કા તાલ્લુક હુકૂકુલ ઈબાદ સે હો તો જિસ કા તાલ્લુક બંદોં કે હક સે હે ઉસકે મુતાલ્લિક અલ્લામા નવ્વી રહ. ફરમાતે હે કે ઈસ્મે એક ચીઝ ઝિયાદા હે વો યે કે જો હક વાલા હે ઉસકા હક અદા કરદે મસલાન કિસી કે આપ ને પાંચ હઝાર રૂપિયે લે લિયે ઔર માર લિયે અબ હર વકત આપ અલ્લાહ કે સામને તન્હાઈયોં મે યૂં કહેં કે "તૌબા તૌબા" અબ કિસી કે પૈસે નહી મારૂંગા ઔર ઈસ પર પછતાવેં ઔર પક્કા ઈરાદા ભી કરેં સબ કુચ્છ ઠિક હે લૈકીન ચુંકે યે બંદે કા મામલા થા તો પાંચ હઝાર ઈસ કો લૌટાવો યે ભી તૌબા કે વાસ્તે શર્ત હે.

ઈજમાલી માફી કાફી નહી બંદોં કે હક કો લૌગ કિયા સમજતે

હે કે બસ ઐસે હી માફી સાફી કરલો ઉસ્કો કોઈ અહમીય્યત નહી દેતે હઝરત થાનવી રહ. ફરમાતે હે કે કિસી કી ગૈર હાજરી મે ઈસ કી બુરાઈ કી અબ ઉસ્સે કહા ભાઈ બોલા ચાલા માફ કરના હાલાં કે ઉસ્કો માલૂમ ભી નહી કે મૈરી ગીબત કી હે.

હુકૂકુલ્ ઈબાદ કી માફી કા તરીકા હઝરત થાનવી નવ્વરલ્લાહુ મરકદહુ ફરમાતે હે કે તફસીલ બતલાની પડેગી કે મૈને તુમ્હારી ગીબત કી થી લિહાઝા અબ મહેરબાની કરદો ઔર માફ કરદો બહર હાલ યે જો હુકૂક હે માલી હક હે તો માલ દે દો ઉસ પર તોહમત લગાઈ હે તો અપને આપ કો પૈશ કરદો ઈસ્લામી હુકૂમત હે ઔર કિસી પર ઝિના કી તોહમત લગાઈ તો ઉસ તોહમત લગાને વાલે કો સઝા મે ૮૦ કોડે લગાયે જાતે હે યે તોહમત કી હદ ઔર સઝા હે વો અપને આપ કો સઝા કે લિયે પૈશ કરદે યા ફિર માલ હે તો દે દો વરના માફ કરો.

કિયામત મે અઈઝઝા હી સાથ છોડ દેગે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હે કિસી કા કિસ પર હક હો તો દુનીયા મે માફ કરાલે વરના આખિરત મે કોઈ માફ કરને વાલા નહી હે વહાં તો રિશ્તેદાર ઔર અઈઝઝા ભી માફ નહી કરેંગે મા ભી માફ નહી કરેગી બાપ ભી માફ નહી કરેગા ભાઈ ઔર બીવી ભી નહી સુરે અબસ પ.નં.૩૦. ઉનહી રિશ્તેદારોં સે આદમી ભાગેગા ઔર ભાગના ભી ચાહિયે ગૈરોં કે સાથ ઝિયાદા મામલા પડતા નહી મા કે સાથ બાપ કે સાથ ભાઈ કે સાથ બીવી કે સાથ ઘર વાલોં કે સાથ અઈઝઝા વ અકારીબ કે સાથ ઝિયાદા મામલા પડતા હે લિહાઝા ઉન્હી કે લૈન દૈન તો બાકી હે કલ કિયામત કે રોઝ હિસાબ લેને કો વહી તો ઉઠેંગે ઉન્હી કો દેખ કર આદમી ભાગેગા કે વો આયે પરાયોં કો દેખ કર ભાગને કા કોઈ ઝિયાદા સવાલ ભી પૈદા નહી હોગા.

અગર હક બંદે સે મુતાલ્લિક હે તો તૌબા કે કબૂલ હોને કે લિયે

યે ચાર શર્તે ઝરૂરી હે મસલન કિસી કી ગીબત કી ગીબત યે બંદે કા હક હે યાદ રખના શરાબ પીના તો અલ્લાહ કા હક હે યાની વો હે તો કબીરા ગુનાહ લૈકીન ઉસ્મે યે હે કે આપ રાત કે અંધેરે મે ઉઠ કર આંસુ બહા કર અલ્લાહ સે તૌબા કરલે ઔર પક્કા ઈરાદા કરલે કે આયીન્દા નહી કરેંગે ઔર જો હુવા ઉસ પર નદામત કર લેંગે તો તૌબા કબૂલ હો ગઈ અબ કોઈ ચોથી બાત નહી હે લૈકીન અગર કિસી કી ગીબત કી હે તો ઉન તીન કે સાથ ચોથી બાત યે ભી હે કે જિસ કી ગીબત કી હે ઉસ્કે પાસ જાકર માફ કરાયે ઉસ્સે કહે કે મૈને આપ કી ગીબત કી થી માફ કરદો ઔર વો માફ કરેગા તો માફ હોગા વરના ઉસ્કે બગૈર માફ હોને વાલા નહી હે.

હાજી માફી કિસ તરહ માંગે બાઝ લૌગ હજ મે જાતે હે ઔર પેહલે સે કિસી કે કુચ્છ પૈસે ખા રખ્ખે હે જાને સે પેહલે જબ ઉસ્સે મિલતે હે તો કેહતે હે ભાઈ કુચ્છ લૈન દૈન બાકી રેહ ગયા હો તો માફ કર દેના યે દુરૂસ્ત નહી હે બા કાયદા બાત સાફ કરે કે તુમ્હારા હિસાબો કિતાબ ઔર કુચ્છ લૈના દૈના બાકી હો તો બોલો યા રકમ યાદ હો તો ખૂદ કહે કે તુમ્હારે ઈતને પૈસે બાકી હે મે અદા કરતા હૂં યા મુજમે અદા કરને કી તાકત નહી હે માફ કરદો ઔર વો માફ કરે તબ માફ હોંગે બાકી ઐસે હી ઉપર ઉપર કહા તો ઉસ્સે માફ હોને વાલે નહી ઐસે હી માલી હુકૂક જિતને ભી હે વો કિસી કે શરમા હુઝૂરી મે માફ કરને સે માફ નહી હોતે હદીષે પાક મે હે કે મુસલમાન કા માલ હલાલ નહી હોતા જબ તક કે વો અપની દિલી ખૂશ્નૂદી કે સાથ પૈશ ન કરે ઉસ પર તો બહુત સારે મસાઈલ મુરત્તબ હોતે હે.

બહર હાલ બાઝ બીવી કા મહર માફ કરવા લેતે હે ખુશી ના ખુશી ઉસ્સે બુલવા લૈતે હે કે માફ કરદે હઝરત થાનવી રહ. લિખ્ખા હે કે સિર્ફ ઉસ્સે માફ નહી હોતા.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈસ્તિગ્ફાર કર્યૂ કરતે થે? હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદી. ફરમાતે હે મૈને નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો ઈરશાદ ફરમાતે હુવે સુના કે અલ્લાહ કી કસમ મૈ દિન મે ૭૦ સે ઝિયાદા મરતબા અલ્લાહ સે મગ્ફિરત તલબ કરતા હૂં ઔર ઉસ્કી તરફ રૂજૂ હોતા હૂ.

અગર બિન યસાર મુઝની રદી. ફરમાતે હે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા એ લોગો અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ કરો ઔર તૌબા કરો ઔર અપને ગુનાહો સે માફી માંગો ઈસ લિયે કે મૈ ૧૦૦ મરતબા અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ હોતા હૂં ઔર તૌબા કરતા હૂં યહાં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને અપના અમલ બતાયા કે ૭૦ સે ઝિયાદા મરતબા ઈસ્તિગ્ફાર કરતા હૂં ઔર દૂસરી રિવાયત મે ૧૦૦ મરતબા બતલાયા તતબિક યે હુવી કે ૭૦ સે ઝિયાદા મે ૧૦૦ કા અદદ આહી જાતા હે ૭૦ સે ઝિયાદા કિતની મરતબા અસ્તગ્ફાર કરતે થે યે ૧૦૦ વાલી રિવાયત ને બતલા દિયા.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ તો માસૂમ થે ઔર સાથ હી સાથ અલ્લાહ કી તરફ સે બશારત સુના દી ગઈ થી ઈસ લિયે દર હકીકત આપ કો તૌબા વ ઈસ્તિગ્ફાર કી ઝરૂરત નહી થી લેકીન નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઈસ્તિગ્ફાર કરને કી ચંદ વુજૂહાત હે એક તો ઉમ્મત કે લિયે અમલી નમૂના પેશ કરના હે ઔર દૂસરા ઉમ્મત કો તાલીમ દેના મકસૂદ હે કે હુઝૂર અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ અપની માસૂમીયત ઔર મગ્ફિરત કી બશારત સુનાયે જાને કે બાવુઝૂદ ભી જબ ઈતના એહતેમામ ફરમાતે હે તો ઉમ્મતીયોં કો ઉસ્કા એહતેમામ કરના ચાહિયે ઔર બાઝોં ને યે તવજીહ

ભી ફરમાઈ હે કે ચૂંકે હર આન આપ કે દરજાત મે તરક્કી હોતી રેહતી થી ઔર હરવકત આપ ઉપર કે દરજાત કી તરફ બઢતે રેહતે થે તો જબ ઉપર કે દરજે પર પહુંચ્તે થે તો નિચે કે દરજે કો કમ સમજતે હૂવે ઈસ્સે તૌબા વ મગ્ફિરત કી નૌબત આતી થી.

બંદા કી તૌબા પર અલ્લાહ કિતને ખૂશ હોતે હે હઝરત અનસ રદી. ફરમાતે હે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ફરમાયા કિસી આદમી કા ઊંટ સફર કે અંદર ગુમ હો ગયા હાલાંકે ઉસ્કે ઉપર સફર કા તૌસા ખાને પીને કા સામાન ભી મૌજૂદ થા તલાશ કિયા લૈકીન નહી મિલા ફિર અચાનક વો ઊંટ ઉસ્કો મિલ ગયા તો ઉસ્કે મિલને પર ઉસ્કો જિતની ખૂશી હો સકતી હે અલ્લાહ અપને બંદે કી તૌબા સે ઉસ્સે ઝિયાદા ખૂશ હોતે હે.

અલ્લાહ અપના હાથ બઢાતે હે હઝરત અબૂ મુસા અશઅરી રદી. જિન કા નામ અબ્દુલ્લાહ બિન કૈસ રદી. હે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે નકલ કરતે હે કે બેશક અલ્લાહ રાત કો અપના હાથ બઢાતે હે યાની બંદો કી તરફ મુતવજ્જહ હોતે હે તાકે દિન કા ગુનાહ કરને વાલા રૂજૂ કરે ઔર તૌબા કરે ઔર દિન મે અપને હાથ કો બઢાતે હે યાની મુતવજ્જહ હોતે હે તાકે રાત કા ગુનેહગાર તૌબા કરે યહાં તક કે સૂરજ મગરિબ કી જાનિબ સે તુલૂ હોગા.

ઔર હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદી. કી રિવયાત હે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા સૂરજ કે જાનિબે મગરિબ સે તુલૂ હોને સે પેહલે જો ભી તૌબા કરેગા અલ્લાહ ઉસ્કી તૌબા કબૂલ કરેંગે કિયામત કે કરીબ સૂરજ મશરિક કી જાનિબ સે તુલૂ હોને કે બજાયે મગરિબ કે જાનિબ સે તુલૂ હોગા.

રિવાયતોં મે આતા હે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા સૂરજ જબ ગુરૂબ હોતા હે તો અલ્લાહ કે સામને સર બસૂજૂદ હોતા હે સજદા રૈઝ હોતા હે ઔર ફિર આયીન્દા અઝ સરે નવ ચલને કે લિયે અલ્લાહ સે ઈજાઝત માંગતા હે જબ ઈજાઝત દી જાતી હે તો ફિર નયા દૌરા શુરૂ કરતા હે કિયામત કે કરીબ જબ વો ઈજાઝત માંગેગા તો ઉસ્કો કહા જાયેગા કે જિધર સે આયા હે ઉસ તરફ હી લૌટ જાવો તો વો મગરિબ કે જાનિબ સે તુલૂ હોગા ઔર જબ મગરિબ સે તુલૂ હોગા તો કિસી કી તૌબા કબૂલ નહી હોગી વહાં તક તૌબા કા દરવાઝા ખુલા હુવા હે અલ્લાહ કા મામલા યે હે કે જબ તક બંદા તૌબા કરતા રહેગા વો કબૂલ ફરમાતે રહેગે.

હઝરત ઝર બિન હુબૈસ રદી. ફરમાતે હે કે હઝરત સફવાન બિન અસાલ રદી. બરાબર નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઈરશાદાત હમારે સામને બયાન કરતે રહે યહાં તક કે ઉન્હોને એક દરવેજા તઝકીરા કિયા કે જાનિબે મગરિબ મે શામ કી તરફ એક દરવાજા હે જિસકી ચૌરાઈ ઈતની હે કે સવાર આદમી ચાલીસ યા સત્તર સાલ તક ઉસ્કે અંદર ચલતા રહે તબ ભી વો પુરા નહી હોગા ઈતના ચૌરા દરવાજા હે જિસ દિન સે અલ્લાહ ને ઝમીનો આસમાન કો પૈદા કિયા ઉસ દિન ઈસ દરવાજે કો પૈદા કિયા ઔર વો તૌબા કે વાસ્તે ખુલા હુવા હે વો દરવાજા બંદ નહી કિયા જાયેગા જબ તક કે સૂરજ મગરિબ કે જાનિબે સે તુલૂ નહી હોગા અલ્લાહ કે યહાં તૌબા કે લિયે કોઈ કેદ નહી હે યહાં તૌબા કે લિયે વકત કી કોઈ તહદીદ નહી જિસ વકત બંદા અપની દરખ્વાસ્ત લૈકર પહુંચ જાયે ઔર અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ કરે વહાં દરવાજા ચૌબીસ ઘંટે ખુલા હુવા હે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદી. ફરમાતે હે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા બૈશક અલ્લાહ બંદે કી તૌબા કો કબૂલ કરતે હે જબ તક કે ઉસ્કી જાન હલક મે ન આયે ગરગરા અસલ મે કેહતે હે કે પાની કો હલક મે લે જાકર ઉસ્કો ઉપર નિચે કરના ઈસી તરહ સે આદમી કી રૂહ નિકલને કા જબ વકત આતા હે તો રૂહ હલક મે આતી હે ઈસ્સે પેહલે તક અલ્લાહ આદમી કી તૌબા કો કબૂલ કરતે હે ઔર અખીર મે જબ નઝા વાલી કૈફીય્યત શુરૂ હો જાતી હે ઉસ્કે બાદ અગર કોઈ તૌબા કરે તો ફિર ઉસ્કી તૌબા કબૂલ નહી હોતી.

મસ્અલા પુછને કા એક અદબ હઝરત અબૂ સઈદ ખુદરી રદી. સે મંકૂલ હે ઉન્કા નામ સઅદ બિન માલિક બિન સિનાન હે કે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે તુમ સે અગલી ઉમ્મતોં મે એક આદમી થા જિસ ને ૯૯ આદમીયોં કા કત્લ કિયા અબ ઉસ્કો દિલ મે ખિયાલ આયા કે મૈને ઈતને સારે કત્લ ઔર ગુનાહ કિયે હે ઉસ્કે માફ હોને કી કોઈ તદબીર હો લિહાઝા ઉસ્ને માલૂમાત હાસિલ કી કે ઉસ વકત રૂહે ઝમીન પર સબસે આલિમ કૌન હે ચુંનાન્ચે ઉસ્કો એક રાહિબ કા પતા દિયા ગયા ઉસ્ને ઉસ રાહિબ કે પાસ આકર કહા એક શખ્સને ૯૯ કત્લ કિયે હે કયા ઉસ્કે લિયે તૌબા કી ગુંઝાઈશ હે હાલાંકે ખૂદ હી ને કિયા હોતે હે લૈકીન ખૂદ કા નામ લૈને કે બઝાયે ઈસ તરહ પુછતે હે યહી તરીકા હે ઔર આદાબ મે સે ઈન અલફાઝ સે યહી અદબ નિકાલા ગયા હેકે યૂં કહે કે એક આદમી ને ઐસા બડા ઝુલમ કિયા હે ઉસ્કે મુતઅલ્લિક શરીઅત કા કયા હુકમ હે.

ઉસ રાહિબ ને કહા ઉસ્ને ૯૯ આદમીયોં કા કત્લ કિયા હે ઉસ્કે લિયે તૌબા કૈસી લિહાઝા ઉસ શખ્સને ઉસ રાહિબ કો ભી

નિમતા દિયા ઔર સો ૧૦૦ પુરે કર દિયે ઉસ્કે બાદ ફિર ઉસ્કો ખિયાલ આયા તો ઉસ્ને પુછા કે રૂહે ઝમીન પર કોઈ બડા આલિમ હો તો બતાવો લિહાઝા ઉસ્કી એક આલિમ કી તરફ રહનુમાઈ કી ગઈ દેખીયે વો પેહલા સિર્ફ આબિદ થા ઉસ્ને પુછા તો આલિમ કે મુતાલ્લિક થા લેકીન લૌગોં ને પતા દિયા થા રાહિબ કા વો આબિદ થા નેક થા રાહિબ થા લૈકીન આલિમ નહી થા ઈસ લિયે ઉસ્ને ઐસા જવાબ દિયા ઔર એક આદમી કો માયૂસ કિયા તો માયૂસી કે અંદર ઉસ્ને ઉસ્કે સાથ ભી ઐસા હી મામલા કિયા રિવાયત કે અલ્ફાઝ હે કે અબ ઉસ્કો એક આલિમ કા પતા બતલાયા ગયા ચુંનાન્ચે વો ઉન્કે પાસ પહુંચા ઔર પુછા એક આદમીને સો આદમીયોં કા કત્લ કિયા હે કયા ઉસ્કે લિયે તૌબા હે આલિમને જવાબ દિયા જી હાં તૌબા હે વો કૌન હે જો ઉસ્કે ઔર તૌબા કે દરમિયાન રૂકાવત બન સકતા હે તૌબા તો હે હી ઉસ્કે લિયે સો કત્લ કિયે તો કયા હુવા?

તૌબા કે લિએ એક તદબીર તૌબા કે કબૂલ હોને કે લિયે સાઝગાર માહોલ ભી હોના ચાહિએ ઈસ લિયે કે તૌબા મે અસલ યે ભી હે કે આદમી ઉસ ગુનાહ સે બાઝ આજાએ ઔર ઉસકે ઉપર નદામત ભી હો કે મૈને યે કયા કિયા ઔર આઈન્દા ન કરને કા પુખ્તા અઝમ હો યે તીનો બાતેં તૌબા કે અંદર જરૂરી હે ઔર જબ તક કે સાઝગાર માહોલ મે નહી પહુંચેગા યે કેફીય્યત પૈદા નહી હોગી ઈસ લિયે કે ઝાહિર હે કે અગર બુરે લૌગોં કે સાથ ઉસી માહોલ મે પડા રહા તો વો ગુનાહ હી નહી છુટેગા ઉસ માહોલ મે રેહતે હુએ તો ઉસ ગુનાહ મે મુબતલા હો હી જાએગા ગુનાહ કો બળાને કે લિયે અપને આપકો ઉસ ગંદે માહોલ સે નિકાલના જરૂરી હે.

પેહલી શર્ત તો યે હે કે ઉસ ગુનાહ કે માહોલ સે અપને આપ કો નિકલે ઔર નેક લૌગોં કે માહોલ મે પહુંચેગા તો ઉસકો

અપને બુરા હોને કા એહસાસ હોગા કે આજ તક મૈને કયા કિયા જબ કોઈ આદમી બુરાઈ કે અંદર મુબતલા હોતા હે ઔર ઉસકે નેક માહોલ ઉસકો મયસ્સર આતા હે તો ઉસ નેક માહોલ કો દેખ કે અપને પુરાને ગુનાહ યાદ આતે હૈં ઔર ઉસ પર નદામત હોતી હે કે દેખો યે અલ્લાહ કે બંદે તો હર વકત ઈતાઅતો ફરમાંબરદારી મે મશગૂલ હે ઔર એક મૈરા હાલ થા કે મૈ ગુનાહોં મે મુબતલા રહા.

આદમી કા મહઝ અલ્લાહ કી તરફ મુતવજ્જહ હોને પર ઔર તૌબા કા ઈરાદા કરને પર અલ્લાહ કી તરફ સે યે મુઆમલા કિયા ગયા અબ ઉસકે બાદ ભી કોઈ આદમી અપને મુતઅલ્લીક યે સોચે કે મે તો બડા ગુનેહગાર હું તો યે શૈતાની વસવસા હે ભાઈ તુમ કિતને બડે ગુનેહગાર હો અલ્લાહ તો યે ફરમાતે હે ઝમીન કે આસ્માન તક કી ફિઝા કે બરાબર ગુનાહ લૈકર આવો મૈં ઉસસે બળી રહમત લૈકર આઉન્ગા.

અલ્લાહ કી રહમત કે મુકાબલે મે બંદો કે ગુનાહોં કી કયા હેસિયત હે? આદમી કા મહઝ અલ્લાહ કી તરફ મુતવજ્જહ હોને પર ઔર તૌબા કા ઈરાદા કરને પર અલ્લાહ કી તરફ સે યે મામલા કિયા ગયા અબ ઉસ્કે બાદ ભી કોઈ આદમી અપને મુતાલ્લીક યે સોચે કે મે તો બડા ગુનેહગાર હું તો યે શૈતાની વસવસા હે ભાઈ તુમ કિતને ભી બડે ગુનેહગાર હો અલ્લાહ તો યે ફરમાતે હે ઝમીન કે આસ્માન તક કી ફિઝા કે બરાબર ગુનાહ લૈકર આવો મૈં ઉસ્સે બડી રહમત લૈકર આઉન્ગા અલ્લાહ કી રહમત કે મુકાબલે મે બંદો કે ગુનાહોં કી કયા હેસિયત હે હઝરત ડૉ. અબ્દુલ હય સાહબ આરફી રહ. હઝરત અકદસ થાનવી રહ. કે અજલ્લે ખુલફા મે સે હે કરાંચી મે રેહતે થે ઉનસે કિસીને યહી કહા તો જવાબ મે ફરમાયા કે યહાં ઈતની બડી આબાદી હે ઔર યે સબ પૈશાબ પાખાના

કરતે હે ઔર વો સારા સમંદર બેહીરયે અરબ મે જાતા હે ઔર યે બહીરયે અરબ તો દુનીયા કે સમંદરોં મે છોટા શુમાર હોતા હે ઉસ્સે બડે બડે સમંદર ઔકિયાનૂસ વગેરહ દુનીયા મે મૌજૂદ હે તો ફરમાયા કે યે સબ વહાં જાતા હે ઔર એક મૌજ આત હે તો વો સબ નાપાકી ખતમ હો જાતી હે એક કરોડ લૌગોં કી નાપાકી કે ઉસ સમંદર કે અંદર જાને કે વજહ સે કયા સમંદર નાપાક હો ગયા ઉસ્મે નજાસત આ ગઈ નહી બલ્કે સમંદર કી એક મૌજ ને ઉસ સબ કો પાક ઔર સાફ કર દિયા તો ઈન્સાનો કે ગુનાહો કી અલ્લાહ કી રહમત કે સામને કોઈ હેસિયત નહી આદમી એક મરતબા અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ કરલે.

શૈતાની ચાલ મે ન આવે લૈકીન બાત દરઅસલ યે હે કે શૈતાન કી જો ચાલેં હે ઉસ્મે સે એક યે ભી હે કે ગુનેહગાર બંદા જબ તૌબા કા ઈરાદા કરતા હે ઉસ વકત શૈતાન ઉસ્કે દિલ મે યે વસવસા ડાલતા હે કે ઈતને સારે ગુનાહ તો તુને કિયે હે કયા મુંહ લેકર જાયેગા તો જવાબ દો કે યહી ગુનેહગાર મુંહ લૈકર જાઉન્ગા ઔર અપને ગુનાહોં કો બખ્શવાઉન્ગા જરૂરત ઈસી કી હે કે શૈતાની ચાલ મે ન આવે ઔર યે ઉસી વકત હો સકતા હે જબ આદમી નેકોં કી શોહબત ઈખ્તિયાર કરે નેક લૌંગો કી શોહબત કા કમ સે કમ ઔર અદના ફાઈદા યે હોતા હે કે આદમી કે દિલ મે અપને ગુનાહોં કા એહસાસ પૈદા હોતા હે ઔર ઉસ્કે બાદ ફિર તૌબા કી તૌફિક હોતી હે ઔર જબ તૌબા કર લેતા હે તો ફિર અલ્લાહ ઉસ્કો ભી નેક લૌગો મે શુમાર કર લૈતા હે.

ઈજમાલી તૌબા ઔર તફસીલી તૌબા તૌબા મે એક શકલ તો યે હે કે જબ ગુનાહો સે મજલિસ મે બેઠકર તૌબા કરના ચાહતે હે ગુનાહો કો યાદ કરકે તૌબા કરે જૈસે નમાઝે છુટી હે કઝા હુવી હે ઉન્સે તૌબા કી યે સબ તો ઈજમાલી તૌબા હે તફસીલી

તૌબા યે હે કે ઉન્મે સે જિનકી તલાફી મુમકીન હે ઉન્કી તલાફી મે લગ જાયે ભાઈ આજ તક કી હમારી ઉમર તીસ સાલ કી હુવી આજ તક તો નમાઝે નહી પઢી અબ અલ્લાહ ને તૌફીક દી ઔર તૌબા કી ઔર આયીન્દા કે લિયે પક્કા ઈરાદા કર લિયા કે નમાઝોં કા એહતેમામ કરેંગે લૈકીન યે નમાઝે છુટી હે તૌબા કી વજહ સે ઉન્કા ગુનાહ તો માફ હો ગયા લૈકીન ઉસ્કી તલાફી કરની હે નમાઝેં અદા કરની હે.

ઈસ્લામી સજાઓં કા અસલી ચેહરા ઈસ્લામ ને બાઝ મખસૂસ ગુનાહોં પર જો સઝા એ મુકર્રર કી હેં ઉનકો હદ કેહતે હેં જૈસે ચોર ચોરી કરે તો ઉસકા હાથ કાટા જાતા હે કોઈ ઝિના કરે ઔર ઝાની અગર ગૈર શાદી શુદા હે તો ઉસકો કોડે લગાએ જાત હેં ઔર અગર શાદી શુદા હે તો ઉસ કો રજમ યાની સંગસાર કિયા જાતા હે પથ્થર માર કર ઉસકો ખતમ કિયા જાતા હે કોઈ શરાબ પીએ તો ઉસકો કોડે લગાએ જાતે હે.

અગર શાદી શુદા મર્દ યા ઔરત ઝિના કા ઈરતિકાબ કરેં તો ઈસ્લામ મે ઉન્કી સઝા સંગસારી હે યાની પથ્થર માર કર ઉનકો ખતમ કિયા જાએ વૈસે ભી ઝિના કે ષુબૂત કે લિયે બડે કડે શરાઈત રખ્ખે હે યા તો યે કે ખૂદ મુજરિમ ઉસ કા ઈકરાર કરે ઔર ઈકરાર ભી એક મરતબા કર લૈના કાફી નહી હે બલ્કે ચાર મરતબા વો ભી એક મજિલસ મે નહી અલગ અલગ મજિલસ મે.

હદીષ મે આતા હે (હદીષી આઈશા રદી.) તીન આદમીયોં સે શરીઅત કે અહકામ ઉઠાએ ગયે હેં ઉનમે સે એક તો બચ્ચા હે યહાં તક કે વો બાલિગ હોજાએ દૂસરે પાગલ પર ભી નમાઝ રોઝા કુચ્છ નહી હે યહાં તક કે ઉસ્કા પાગલપન દૂર હોજાએ ઔર તંદુરસ્ત હોજાએ સોને વાલે પર સોને કી હાલત મે શરીઅત કા કોઈ હુકમ લાગૂ નહી પડતા જૈસે નીંદ કી હાલત

મે જો બરબરાહટ નિકલતી હે મસલન એક આદમી સો રહા હે નીંદ કી હાલત મે ઉસ ને બરબરાહટ મે અપની બીવી કો તલાક દે દી તો તલાક નહી પડેગી યે તીન આદમી હૂએ.
શરીઅત કી તરફ સે જો સઝાએં મુકર્રર હેં ઉનમે બહુત સારે કવાનીન હેં શરીઅત કી મુકર્રર કરદા સઝાઓં કે મુતઅલ્લિક જો ગૈર મઝહબ કે લૌગ હેં વો તો એતેરાઝ કરેં લૈકીન મુસલમાનો મે ભી બહુત સે વો હેં જો ઈન સઝાઓં સે વાકિફ નહી ઉન્કી હકીકતોં સે વાકિફ નહી કે ઉનમે શરીઅતને કૈસી કડી કડી શરતેં રખ્ખી હેં ઐસી હી તો જારી નહી હોગી વો ભી એતેરાઝ કરતે હે બલ્કે ચાર મરતબા ઈકરાર કરને કે બાદ અભી સઝા જારી નહી કી ગઈ હે ઈસ સે પેહલે ઉસને ઈકરાર ખતમ કર દિયા કે મૈને ઝિના નહી કિયા હે તો સઝા નહી દેન્ગે બલ્કે વો સઝા દેને કે દરમિયાન ભાગ ગયા તો ઉસ સે પુછેન્ગે કે કયૂં ભાગા અગર વો અપને ઈકરાર સે ફિર જાએ કે મે અપના ઈકરાર વાપસ લૈતા હૂં તો ભી સઝા નહી દેન્ગે ઔર અગર યૂં કહે કે માર પડી તો મુજે ઝરા તકલીફ હોઈ ઉસ વજહ સે ભાગા વરના મૈ અપને ઈકરાર પર કાઈમ હૂં તો ફિર સઝા જારી કરેન્ગે મતલબ યે હે કે ઐસી ઐસી તફસીલાત હે.
હઝરત શૈખ મવલાના મુહમ્મદ ઝકરીય્યા સાહબ રહ. કી કિતાબ શરીઅત ઔર તરીકત મેં ફરમાતે હે દેખીયે ઈસ્લામને જો સઝાએં મુકરર કી હે વો સઝાએ ભી તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે ઝમાને મે બાકાઈદા જારી કી જાતી તબ હી ઉમ્મત કો પતા ચલતા કે યે સઝા હે ઔર યૂં જારી કી જાતી હે ઝિના કી સઝા યે હે ઔર ઈસ તરહ કોડે લગાએ જાએન્ગે શરાબ નોશી કી સઝા યે હે ઔર યે કોડે ઈસ તરહ લગાએ જાએન્ગે ઝિના કે ઉપર ઈસ તરહ સંગસાર કિયા જાતા હે ઔર યે સજા યું દિ જાતી હે મર્દ હો તો ઉસ્કો યૂં દી જાએગી ઔર

ઔરત હો તો ઉસ્કો ઈસ તરહ દી જાએગી અબ યે ચીઝેં સહાબા એ કિરામ સે કાદિર ન હુઈ હોતી તો ઉમ્મત કો યે અહકામ કૈસે માલૂમ હોતે હઝરત શૈખ રહ. ફરમાતે હે કે કુર્બાન જાએ સહાબએ કિરામ રદી. પર જિન્હોને અપને આપકો શરીઅત કી તકમીલ કે વાસ્તે પૈશ કિયા ગોયા ઉન્હોને અલ્લાહ સે ઝુબાને હાલ સે યૂં કહા તુ રશ્કે નાઝ કર ખૂને દો આલમ મૈરી ગરદન પર ઔર યે ગુનાહ ઉન્સે સાદિર હુએ ઔર શરીઅત કી સજા જારી કરવાને કે વાસ્તે ઉન્હોને અપને આપકો પૈશ કિયા.

તૌબા કે સિલસિલે મે સહાબએ કિરામ રદી. એક શાન તો યે થી ઉન્હોને શરીઅત કી તકમીલ કે લિયે ઔર અહકામ કો લૌગોં કે વાસ્તે નમૂના બનાકર પૈશ કરને કે લિયે અપને આપ કો પૈશ કિયા યે ઉન્કી શાન થી ઉસ્કી વજહ સે ઉન્કે મકામ ઔર મરતબે મે કોઈ કમી નહી આઈ એહલે સુન્નત વલજમાત કા યે ભી એક અકીદા હે કે બડે સે બડા વલી ભી અદના સે અદના સહાબી કે દરજે કો પહુંચ નહી સકતા સહાબએ કિરામ રદી. તમામ ઉમ્મત મે અફઝલ હે.

દેખીયે તૌબા કે સિલસિલે મે સહાબા એ કિરામ રદી. એક શાન તો યે થી ઉન્હોને શરીઅત કી તકમીલ કે લિયે ઔર અહકામ કો લૌગોં કે વાસ્તે નમૂના બનાકર પૈશ કરને કે લિયે અપને આપ કો પૈશ કિયા યે ઉન્કી શાન થી ઉસ્કી વજહ સે ઉન્કે મકામ ઔર મરતબે મે કોઈ કમી નહી આયી એહલે સુન્નત વલ જમાઅત કા યે ભી એક અકીદા હે કે બડે સે બડા વલી ભી અદના સે અદના સહાબી કે દરજે કો પહુંચ નહી સકતા સહાબાએ કિરામ રદી. તમામ ઉમ્મત મે અફઝલ હે.

લાલચ કિસી હદ પર નહી ઠહેરતી હે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને

અબ્બાસ રદી. કી રિવાયત હે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ઈરશાદ ફરમાતે હે કે ઈન્સાન કી હિર્સ ઔર લાલચ કા હાલ યે હે અગર ઉસ્કે પાસ એક વાડી સોને કી ભરી હુઈ હો દો પહાડીયોં કે બીચકા જો ખુલા ઔર સપાટ ઝમીન હોતી હે ઉસ્કો વાડી કેહતે હે જિસ્કો ખિણ બોલતે હે બહુત બડા ખુલા હોતા હે કોઈ મામૂલી નહી બડે બડે મકાનાત ઔર બડી બડી ઈમારતેં બન જાતી હે તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હે આદમી કે મુંહ કો મિટ્ટી હી ભરતી હે કબર કી મિટ્ટી ભરેગી યાની જબ તક ઝિંદા હે વહાં તક તો ઉસ્કા લાલચ ખતમ હોતા નહી હોતા હે ઈસી લાલચ મે તો માલૂમ નહી ઈન્સાન કયા કયા કર ડાલતા હે હાલાંકે આદમી કી ઝરૂરત કે લિએ થોડા સા કાફી હોતા હે આપ દુનીયા મે ઐસે તો બહોત સારે લૌગો કો દેખેગે કે ઉન્કી ઝરૂરત કે લિયે બહુત કુચ્છ મૌજૂદ હે ફિર ભી વો અપને આપ કો ઔર ઝિયાદા હાસિલ કરને કે વાસ્તે ખપા રહે હે.

આગે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ ફરમાતે હે કે જો આદમી અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ કરતા હે અલ્લાહ ઉસ પર મહેરબાની ફરમાતે હે યાની અગર વો અપને આપકો ગુનાહોં ઔર નાફરમાની સે બચાયે હિર્સ ઔર લાલચ આકર નાફરમાની કા ઈરતેકાબ ન કરે બલ્કે અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ કરે તો અલ્લાહ ભી ઉસ્કે સાથ મહેરબાની કા મામલા કરતે હે.

તૌબા કા કરિશ્મા હઝરત અબૂ હુરૈયરા રદી. નકલ કરતે હે અલ્લાહ દો આદમીયોં કો દેખકર બડે ખૂશ હોતે હેં ઔર ઉન્સે રાઝી હે કે ઉન મે સે એક ને દૂસરે કો કત્લ કિયા ઔર દોનો જન્નત મે જાએન્ગે યે કૈસે એક કાફિર થા દૂસરા મુસલમાન દીન કી ખાતિર દોનો મે જંગ હુઈ ઔર ઉસ કાફિર ને મુસલમાન કો કતલ કર દિયા તો મુસલમાન શહીદ હો ગયા

ઔર શહીદ હોકર જન્નત મે ચલા ગયા ઉસકે બાદ અલ્લાહ ને ઉસ કાફિર કો ભી ઈમાન કી તૌફીક દી ઔર વો ભી અલ્લાહ કે રાસ્તે મે શહીદ હુવા ઔર વો ભી જન્નત મે ચલા ગયા દોનો જન્નત મે કાતિલ ઔર મકતૂલ ભી દેખો અલ્લાહ કી તરફ સે કિસી કો ભી ઈમાન કી તૌફીક મિલ જાએ. (મિશ્કાત).
તૌબા કા યે કરિશ્મા હે કે કુફ્ર કી હાલત મે એક મુઅમીન કા કાતીલ જબ તૌબા કરકે ઈમાન લે આએ ઔર ઈસ કે બાદ ખૂદ ભી શહીદ હૂએ તો વો ભી જન્નત મે જાએન્ગે દૌનો જન્નત મે જાએન્ગે યે તૌબા હી કા કરિશ્મા બતલાના ચાહતે હેં. ઈસ રિવાયત કો લેકર અલ્લામા નવ્વી રહ. યે બતલાના ચાહતે હેં કે તૌબા કી વજહ સે આદમી કે ગુનાહ અલ્લાહ કે યહાં માફ હોજાતે હે.
ગુનેહગાર કે ખિલાફ ચાર ગવાહ દેખીયે આદમી જબ ગુનાહ કરતા હે તો ઉલમાને લિખ્ખા હે કે ઉસ ગુનાહ પર અલ્લાહ કે યહાં ચાર ગવાહ કાઈમ હોતે હે.
એક તો જબ વો ગુનાહ કરતા હે તો ઝમીન કે જિસ ખિત્તા પર ઉસ્ને ગુનાહ કિયા હે કિયામત કે રૌઝ ઝમીન કા વો હિસ્સા જિસ પર આપને નૈકી કા કામ કિયા હે આપ કે હક મે ગવાહી દેગા ઔર ગુનાહ કા કામ કિયા હે તો આપ કે ખિલાફ ગવાહી દેગા તિરમિઝી ૨/૧૭૩.
દૂસરે ગવાહ ફરિશ્તે હે અલ્લાહ કી તરફ સે બંદો કે આમાલ લિખને કે વાસ્તે કુચ્છ બાઈઝઝત ફરિશ્તે હે આદમી કોઈ ભી કામ કરતા હે નૈકી કા યા બુરાઈ કા વો ઉન્કો માલૂમ હે વો લિખ લૈતે હે.
તીસરા ઉસ્કા નામાયે આમાલ જો ઈસી લિયે લિખ્ખા ગયા હે કિયામત કે રોઝ જબ ઈન્સાનો કે આમાલ નામે ફેલાયે જાયેગે બલ્કે કુર્આને પાક મે હે કે ઈન્સાન કો ઉસ્કા નામાયે આમાલ

દિયા જાયેગા કે તુમ ખૂદ અપને અમલ કો પળલો કે કયા કિયા હે ઔર ઉસ વકત જબ નામાયે આમાલ કો દેખેગા તો છોટી છોટી બાતેં જો દુનીયા મે ખૂદ કરકે ભૂલ ગયા થા ઉસ્મે મૌજૂદ પાયેગા તો કહેગા કયા બાત હે યે દસ્તાવેઝ ઔર રેકાર્ડ તો અજીબો ગરીબ હે હર ચીઝ ઈસમે મૌજૂદ હે છોટા ગુનાહ કિયા થા વો ભી ઈસમે મૌજૂદ હે બડા ગુનાહ કિયા થા વો ભી ઈસમે મૌજૂદ હે કોઈ ચીઝ ઈસને તો છોડી હી નહી હે આદમી યે દેખ કર પરેશાન હો જાયેગા.
ચોથા ગવાહ ઉસ્કે આજા હોગે કિયામત કે રોઝ અલ્લાહ કે યહાં કામ કાજ કાનૂન કે મુતાબિક હોગા દુનીયા મે ભી કોઈ કૈસા હી બડા ગુનેહગાર હો ખુલ્લમ ખુલ્લા ગુનાહ કિયા હો સારી દુનીયાને ઉસ્કો ગુનાહ કરતે હુવે દેખા હો તબ ભી જબ મામલા કોર્ટ કચેરી મે જાયેગા તો બાકાઈદા કેસ ચલેગા કામ હોતા હે કામ હોતા હે પાંચ મિનીટ કા લૈકીન ગવાહી ઔર સુબૂત વગેરા મે વકત લગ જાતા હે ઈસી તરહ અલ્લાહ કે યહાં ભી કામ કાનૂન સે હોગા.
તૌબા કી સ્પ્રીટ હદીષ મે આતા હે કે જબ ઈન્સાન તૌબા કરતા હે તો અલ્લાહ ઉસ્કે વો ગુનાહ ફરિશ્તોં કો ભુલા દેતે હે ઝમીન કે જિસ હિસ્સે પર વો ગુનાહ કિયા થા ઉસ હિસ્સે સે વો અલામતેં મિટાદી જાતી હે ઔર ઉસ્કે નામાયે આમાલ મે સે ભી નિકાલ દિયે જાતે હે ઔર ઉસ્કે આજાહ સે ભી ભુલા દિયે જાતે હે ચારોં ગવાહ ખતમ હો ગયે માફી લિખ દી ગઈ.
હમારે અકાબીરીન ને લિખ્ખા હે કે દુનીયા મે તો યે હે કે સરકાર કી તરફ સે અગર કિસી કો માફ ભી કર દિયા જાયે તબ ભી એક ફાઈલ મહફૂઝ રખ્ખી જાતી હે ઉન્કા રેકાર્ડ મહફૂઝ રખ્ખા જાતા હે કે વકત પર કામ આયેગા અલ્લાહ કે યહાં કોઈ ચીઝ ભી મહફૂઝ નહી બસ ભાઈ તૌબા કી કે સારા રેકાર્ડ ભી ખતમ

હો ગયા વો ગની હે ઉસ્કો કિસી ચીઝ કી પરવાહ નહી સારે ઝમીનો આસમાન ભર કર ગુનાહ લૈકર જાવો અલ્લાહ ઉસ્કી મગ્ફિરત કર દૈતે હે તૌબા તો કરો અલ્લાહ ઉન સબ ગવાહોં સે ગુનાહો કો ભુલવા દૈતે હે.
હઝ. ડૉ. અબ્દુલ હય સાહબ રહ. જો હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત રહ. કે ખલિફા હે ઉન્કા મકોલા પળા વો ફરમાતે થે જબ તુમને સચ્ચે દિલસે તૌબા કરલી તો અબ ગુનાહ કો ભૂલ જાવો અબ ઉસ્કો બાર બાર યાદ મત કરતે રહો સચ્ચે દિલ સે તૌબા કરને કે બાદ ઉસ ગુનાહ કો યાદ કરના અલ્લાહ કી નેમતે મગ્ફિરત કી નાકદરી હે અલ્લાહ ને ફરમા દિયા સચ્ચે દિલ સે તૌબા કરલો મૈ માફ કર દૈતા હૂં અબ ફિર યાદ કરકે ગોયા તુમ યે કેહના ચાહતે હો કે અલ્લાહ ને ગરચે ભુલા દિયા મૈ તો યાદ રખુંગા યે કેસી બાત હે શૈતાન તરક્કી કો નાપંસદ કરતા હે આદમી કો કિસી પલ ચૈન લૈને નહી દેતા એક તો વો આદમી ગુનેહગાર હે ગુનાહ સે તૌબા કરકે આયા અબ શૈતાન દિલમે વસવસા ડાલતા હે કે અરે ઈતને સારે તો ગુનાહ કિયે હે અબ તૌબા ભી કી તો કયા હોગા વો ગુનાહ યાદ દિલવાતા હે.
ઈસ લિયે કેહતે હે કે માઝી કો તો ભુલ જાવો તૌબા કરની હે અલ્લાહ તબારક વ તાલા ને ભી સબ મામલા ખતમ કર દિયા હે અબ તો આપકા કામ નયે સિરે સે ચલેગા હિસાબ કિતાબ સાફ હો ગયા માઝી કો ભુલ જાયે હાલ કો ધ્યાન મે રખ્ખીયે ઔર દુરૂસ્ત કિજીયે મુસ્તકબિલ કા અભી ફિકર નહી કરના હે ઈસ વકત ગુનાહોં સે બચે શૈતાન માઝી પર અફસોસ દિલા કર ઔર મુસ્તકબિલ કા ફિકર ડાલકર હાલ સે ગાફિલ કર દેતા હે ઔર અસલ તો હાલ હે ઔર યે હાલ અભી કુચ્છ દૈર કે બાદ માઝી બન જાયેગા ઔર આને વાલા મુસ્તકબિલ હે ઈસ લિયે અસલન હમે ફિકર હાલ કી કરની હે કે ઈસ વકત જો મૌજૂદા

હાલત હે હમે ઉસ્મે યે સોચના ચાહિયે કે અલ્લાહને જિન ચીઝોં કે કરને કા હુકમ દિયા હે ઉન્મે કૌનસી કર રહે હે ઔર જિસસે મના કિયા હે ઉન્મે સે કિસ્સે બચ રહે હે કોઈ ગુનાહ તો ઉસ વકત નહી હો રહા હે દોહી ચીઝેં હે ગુનાહોં સે બચો ઔર તાઆત ઔર નૈકી કા એહતેમામ કરો બસ પહુંચ ગયે હાલ કો દુરૂસ્ત કર લિયા સબ મામલા ઠિક હો ગયા યે તો શૈતાન કી એક ચાલ હે કે આપકો ઈધર ઔર ઉધર પીછે ઔર આગે મે ફાંસ કર હાલ સે ગાફિલ કરદે વો તો આપકો જાયે કરના ચાહતા હે આપને સચ્ચે દિલ સે તૌબા કરલી અલ્લાહ કે યહાં ભી આપકે ગુનાહ માફ કર દિયે અબ ભુલ જાવો ઔર હાલ કો દુરૂસ્ત કરો મુસ્તકબિલ કી ફિકર મત કરો યહીં આગે બળતા રહેગા ઔર મુસ્તકબિલ હાલ મે તબદીલ હોતા રહેગા ઔર મામલા ઠિક હો જાયેગ.

તૌબા રાહે સુલૂક કા પેહલા કદમ તૌબા હી અસલ હે દેખીયે આદમી જબ રાહે સુલૂક મે કદમ રખતા હે ઔર અલ્લાહ કા કુરબ હાસિલ કરને કે લિયે અહલુલ્લાહ કે સાથ અપના તાલ્લૂક કાઈમ કરતા હે તો સબ સે પેહલે વો તૌબા હી કરાતે હે અહલે ઈરાદત કા અવ્વલીન કદમ તૌબા હે બુઝુર્ગો કે પાસ જબ આપ બૈત હોને કે લિયે જાતે હે તાકે ઉન્કી નિગરાની મે માતહતી મે ઔર સરપરસ્તી મે અલ્લાહ તક રસાઈ હાસિલ કરે ચૂંકે વો ઉસ રાહ કો તૈ કિયે હૂવે હે ઈસ રાહ કે નસેબો ફરાઝ સે વાકિફ હે તો એક આદમી જો રાહ ચલ ચૂકા હો તો નયે લૌગ ચલે હૂયે કે સાથ ચલને કોશિશ કરતે હે તાકે હમારે લિયે આસાની રહે લિહાઝા નિગરાની ઔર સરપરસ્તી મે શુરૂ કિયા જાતા હે તો સુલૂક કી સબસે પેહલી મંઝીલ તૌબા હે જબ બૈત કરતે હે તો કયા કરાતે હે તૌબા હી કરાતે હે કે અબ તક જો ગુનાહ હુવે હે ઉસ્સે તૌબા કરો ઔર આઈન્દા કે લિયે પક્કા

અહદ કરો કે અબ મૈ ઉન ગુનાહો કા ઈરતિકાબ નહી કરૂંગા યહી તકમીલે તૌબા હે યે અવ્વલીન મંઝીલ હે તો અસલ તૌબા હે હમ લૌગ અભી તૌબા હી કો મુકમ્મલ કિયે હુવે નહી હોતે હે ઔર માલૂમ નહી કૌનસે બડે બડે મુકામાત કો હાસિલ કરને કી હિર્સ રખતે હે ઈખિયાલસ તો મહાલસત વ જુનૂં વાલા મામલા હે.

તૌબા કા તકમલા હઝરત કઅબ રદી. ફરમાતે હેં અલ્લાહ કી કસમ મૈને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે સચ સચ કહા ઔચ અલ્લાહ ને મુજે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સામને જૂઠ કેહને સે બચા લિયા વરના અગર મૈને ભી જૂઠા બહાના તરાશ લિયા હોતા જૈસા કે મુનાફિકીન ને તરાશા થા તો મૈ ભી ઉસી તરહ હલાક હો જાતા જૈસે વો હલાક હૂએ ઈસ લિયે કે જિનહોને જૂઠે બહાને પૈશ કિએ થે અલ્લાહ ને જબ ઉન કે મુતાલ્લિક વહી નાઝિલ ફરમાઈ તો ઉનકે લિયે બહુત ખતરનાક અલ્ફાઝ ઈસ્તેમાલ ફરમાએ બારી તઆલા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કો ફરમાતે જબ આપ લૌટ કર જાઓગે વો મુનાફિકીન જો ગઝવા મે હાજિર નહી રહે થે વો આકર જૂઠી કસમેં ખાએંગે યે કસમેં ઈસ લિયે ખાએંગે તાકે આપ ઉન્સે દરગુઝર કરો ઉનકો બળા દો ઉન્કી પકડ ન કરો બારી તઆલા ફરમાતે ઠીક હે ઉન્કી પકડ કરને કી ઝરૂરત નહી હે ઉનસે એરાઝ કરો વો તો ગંદે હેં ઔર ઠીકાના જહન્નમ હે ઉનકે કરતુતોં કી વજહ સે યે તુમ્હારે સામને આકર જુઠી કસમેં ઈસ લિયે ખાતે હેં કે તુમ ઉન્સે રાઝી ઔર ખૂશ હો જાઓ ઉન્કી તરફ સે તુમ્હારે દિલ મે કોઈ મૈલ ન રહે અગર તુમ રાઝી હો ભી ગયે તો અલ્લાહ તો ઉન ગુનેહગારોં સે રાઝી નહી હોગા.
ફિર મેંને અર્ઝ કિયા એ અલ્લાહ કે રસૂલ અલ્લાહ ને મુજે ઈસ મુસીબત સે નજાત સચ્ચાઈ કી બરકત સે અતા ફરમાઈ હે ઈસ

લિયે અબ મેંરી તૌબા કા તકમલા યે હેકે મેં જબ તક ઝિંદા રહૂંગા હંમેશા સચ બોલુંગા કભી જૂઠ નહી બોલુંગા.
ઔર ફરમાતે હે અલ્લાહ કી કસમ મુજે માલૂમ નહી કે અલ્લાહ ને કિસી મુસલમાન કો ઈસકે સચ બોલને પર એૈસા આજમાયા હો જિતના કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ કે સામને સચ બોલને પર મુજે આઝમાયા વૈસે ઉન્કે દો સાથી થે લૈકીન બીવી કે મામલે મે ઉન્હોને જો તકલીફ ઉઠાઈ ઈસમે તો યે તન્હા હી થે ઔર ફરમાતે હે જબ સે મેંને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ સે યે વાદા કિયા હે ઉસકે બાદસે આજ તક મેંરી ઝુબાન સે જૂઠ બાત નહી નિકલી યાની મેં અપને ઈસ અહદ પર કાઈમ હૂં ઔર જબ તક મેં ઝિંદા રહૂંગા અલ્લાહ તઆલા સે યહી ઉમ્મીદ હેકે વો મેંરી જૂઠ સે હિફાઝત ફરમાયેંગે.
હુકૂકે વાજિબા કી વસિય્યત ઝરૂરી હે દેખો હદીષે પાક મે આતા હે કે વો આદમી જો અલ્લાહ પર ઔર આખિરત કે દિન પર ઈમાન રખતા હો ઉસ્કે ઉપર દો રાતેં એૈસી નહી ગુઝરની ચાહિયે કે કોઈ કાબિલે વસિય્યત ચીઝ હો ઔર ઉસ્કી વસિય્યત લિખ્ખી હુવી મૌજૂદ નહો મિશ્કાત ૨૬૫ હમારી નમાઝેં બાકી હે રોઝે બાકી હે બહુત સારે હુકૂક બાકી હે ઈતની સારી તો વસિય્યત કી ચીઝેં ઔર ફિર ભી હમ વસિય્યત તય્યાર ન રખ્ખે? વસિય્યત તો હમારે પાસ હર હાલ મે મૌજૂદ રેહની ચાહિયે.

વ આખિરૂ દઅવાના અનિલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન. વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસૂલિહિલ કરીમ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી અજમઈન, આમીન.